

Hyväksytty hallituksen kokouksessa 9.4.2010

VAASAN YLIOPISTON KIELILINJAUKSET

Vaasan yliopiston painoalana on yliopiston strategian (5.3.2010) mukaisesti ”monikielisuuden ja –kulttuurisuuden vahvistaminen”. Kielilinjauksilla asetetaan tavoitteita yliopiston hallinnon, tutkintojen kielitaitovaatimusten ja opetus- ja tutkimuskielten kehittämiseksi niin, että linjaukset tukevat korkealaa- tuista opetus- ja tutkimustoimintaa ja edistävät yliopiston kansainvälistymistä ja alueellista vaikuttavuutta. Tarkoituksena ei ole kattaa kaikkia kielenkäyttötilanteita, esim. yksilöiden välistä kommunikointia ohjaustilanteissa, tai kaikkea tiedottamista, vaan pyrkiä joustavaan ja tarkoituksenmukaiseen kielenkäyttöön ja tiedottamiseen.

Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelma 2007–2012 ja Korkeakoulujen kansainvälistymisstrategia 2009–2015 edellyttävät yliopistojen linjaavan kielellisiä periaatteitaan.

Yliopiston kielilinjauksia on työstetty rehtorin asettamassa työryhmässä, jossa ovat olleet edustettuina yliopiston kaikki koulutus- ja tutkimusalat sekä kieli- palvelun ja hallinnon edustajia.

Yliopiston kieliympäristö

Vaasassa 70 % asukkaista on äidinkieleltään suomenkielisiä, 25 % ruotsinkielisiä ja 5 % muunkielisiä yli 80 maan kansalaisia. Alueella on pitkät perinteet kahdella kielellä toimimisesta. Uusien kieli- ja kulttuuriryhmien myötä kielellinen ja kulttuurinen monimuotoisuus on kaupungissa kasvussa. Käytetyimpiä kieliä suomen ja ruotsin jälkeen ovat venäjä, kurdi ja arabia.

Suomenkielisen Vaasan yliopiston lisäksi Vaasassa toimii myös kahden ruotsinkielisen yliopiston yksiköitä sekä kaksi ammattikorkeakoulua, joista toinen on ruotsinkielinen ja toinen kaksikielinen. Yhteistyön edistämiseksi ja toteuttamiseksi korkeakoulut ovat muodostaneet Vaasan korkeakoulukonsortion, joka toimii kaksikielisenä. Ruotsinkielisten osuus Vaasan yliopiston opiskelijoista on 4–5 %.

Alueen kaksikielisyys näkyy Vaasan yliopiston toiminnassa mm. siinä, että humanistisessa tiedekunnassa on koulutettu vuodesta 1980 lähtien myös ruotsinkielisiä asiantuntijoita. Kotimaisten kielten kääntämisen ja ammatti-kielten opetuksessa ja tutkimuksessa yliopistolla on pitkään ollut kansallinen rooli kaksikielisuuden asiantuntijana ja kouluttajana. Kaksikielistä ympäristöä hyödyntävä kielikylypytutkimus on tuottanut sekä kansainvälisesti että kansallisesti merkittäviä innovaatioita kieltenopetukseen. Kaksikielinen kirjasto ja oppimiskeskus Tritonia ovat leimaa-antava kaksikieliselle kieliympäristölle.

Yliopisto tarjoaa useita englanninkielisiä tutkinto-ohjelmia ja muita opintoja myös kansainvälisille opiskelijoille. Kansainvälisten tutkijoiden, opiskelijoiden sekä henkilöstön määrä on kasvanut yliopistossa viime vuosina. Henkilökunnasta 92 % on suomenkielisiä, 4 % ruotsinkielisiä ja 4 %:lla on jokin muu äidinkieli kuin suomi tai ruotsi. Vaasan yliopiston opiskelijoista 11 % on kansainvälisiä opiskelijoita, joilla opiskelukielenä on englanti. Yliopiston perustutkinto-opiskelijoista n. 1/3 vuosikurssista suorittaa osan opinnoistaan ulkomailla.

Koulutuksen kieli

Vaasan yliopiston strategian mukaan Vaasan yliopisto suuntautuu kansainvälisyyteen ja alueelliseen vuorovaikutukseen. Yliopisto tarjoaa kaikkien tieteenalojen opiskelijoille vahvan oman alan asiantuntijuuden lisäksi hyvät liiketoimintaosaamiseen ja kansainvälistymiseen liittyvät valmiudet.

Yliopiston opetus- ja tutkintokieli on suomi. Opiskelijoille annetaan asetuksen mukaisesti opetusta äidinkielessä suomessa, toisessa kotimaisessa kielessä ruotsissa ja vieraisissa kielissä. Tutkintovaatimuksissa ja opetussuunnitelmissa pyritään turvaamaan hyvä ja monipuolinen kielitaito kaikille tutkinnon suorittaville. Englannin kielen ohella opiskelijoita kannustetaan opiskelemaan myös muita vieraita kieliä. Erityisesti opinnäyteohjauksessa ja tieteellisen kirjoittamisen opinnoissa opiskelijoita opastetaan huolehtimaan tutkielmiensa kieliasusta ja kielentarkastuksesta.

Yliopiston kansainvälisissä koulutusohjelmissa ja opintokokonaisuuksissa tutkinto- ja opetuskieli on englanti. Laadukkaiden englanninkielisten opintokokonaisuuksien ja tutkinto-ohjelmien kehittämisellä pyritään edistämään yliopiston kansainvälistymistä ja rekrytoimaan lahjakkaita ja sitoutuneita opiskelijoita.

Tutkimuksen kieli

Yliopiston strategiassa korostetaan kansainvälisiä verkostoja ja tutkimusryhmiä yliopiston tutkimustoiminnassa. Kansainvälinen julkaiseminen lisääntyy. Tutkimusjulkaisun kieli on useimmiten englanti. Yliopisto pitää kuitenkin tärkeänä, että tutkimustuloksia julkaistaan myös suomen ja ruotsin kielellä ja siten huolehditaan kotimaisten kielten asemasta tieteellisessä toiminnassa.

Sekä julkaisuissa että muussa tieteellisessä toiminnassa ja opinnäytetöissä kiinnitetään huomiota moitteettomaan kieliasuun ja tekstilajin erityisiin vaatimuksiin. Kielentarkistuksen merkitystä korostetaan julkaistavien tutkimusten ja väitöskirjojen kohdalla.

Englanniksi tai muulla kielellä annettava opetus

Yliopiston henkilökuntaa tuetaan englannin kielellä annettavan opetuksen ja palvelun kehittämisessä. Innovatiivisten opetusmenetelmien (esim. kielikylypytyyppinen opetus), kulttuurienvälisen viestinnän koulutuksen sekä muiden kehittämistoimenpiteiden kautta pyritään entistä parempaan kielitaitoon. Opettajien- ja muun henkilökunnan omaehtoista kielenkäytön kehittämistä ja kansainvälistymisvalmiuksien hankkimista kannustetaan mm. tukemalla kansainvälistä liikkuvuutta.

Kansainvälistymisvalmiuksien hankkimiseksi kaikille kotimaisille opiskelijoille kuuluu pakollisena kansainvälisen liikkuvuuden jakso tai 10 op suuruiset oman alan opinnot englannin tai muulla kielellä. Tämän lisäksi tarjotaan mahdollisuuksia kotikansainvälistymiseen sekä kulttuurienvälisen viestinnän opintoihin.

Kansainvälisten maisteriohjelmien kielitaitovaatimukset yhtenäistetään kaikkien ohjelmien osalta ja opettajien kielitaitovaatimuksiin kiinnitetään uusia opettajia rekrytoitaessa erityistä huomiota. Opettajien kielitaidon arviointi tulee ottaa huomioon myös ohjelmien arvioinnissa.

Kansainvälisille opiskelijoille, opettajille ja tutkijoille pyritään tarjoamaan suomen kielen ja kulttuurin opetusta, jotta integroituminen Vaasan yliopistoon ja suomalaiseen yhteiskuntaan helpottuisi.

Alueellisen vaikuttamisen kieli

Vaasan yliopistolla on alueellaan vahva yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen perinne ja keskeinen rooli alueelle tärkeiden asiantuntijuusalojen kehittämisessä. Yliopiston tutkimusta ja koulutusta tuodaan koulutusalaan riippuen esiin suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi. Kaksikielisen alueen tarpeet huomioidaan opiskelijarekrytoinnissa ja yliopiston verkostoitumisessa alueella.

Tutkintojen suorittamisessa kiinnitetään huomiota suomen ja ruotsin kielen taitoon, ja siten vaikutetaan valmistuvien työllistymiseen alueella.

Vaasan yliopiston ammattikielten ja kääntämisen opetusta ja tutkimusta pyritään hyödyntämään Vaasaan sijoitettavan Valtion kielipalvelukeskuksen toiminnan kehittämisessä.

Sisäisen palvelun ja hallinnon kieli

Yliopiston palveluja tarjotaan sekä suomeksi, ruotsiksi että englanniksi. Sisäisessä viestinnässä otetaan tilanteen vaatimalla tavalla huomioon sellaiset opiskelijat ja henkilökuntaan kuuluvat, jotka eivät hallitse suomen kieltä. Kansainvälisiä sidosryhmiä palvellaan pääasiassa englanniksi, mutta ko. ryhmät tarjoavat myös mahdollisuuden kielitaidon kehittämiseen muissa kielissä.

Henkilökuntaa koskevat ohjaavat ja opastavat dokumentit ja tiedotteet tuotetaan suomeksi ja tarpeesta riippuen englanniksi ja ruotsiksi. Tavoitteena on, että ainakin henkilöstöhallintoon ja johtamiseen liittyvät lomakkeet, ohjeistukset ja muu aineisto ovat saatavilla suomeksi ja englanniksi. Myös yliopiston tiloissa olevien opasteiden tulee olla ymmärrettäviä myös suomea taitamattomalle henkilökunnalle, opiskelijoille ja vierailijoille.

Kielen ja kulttuurierojen aiheuttama esteellisyys pyritään tunnistamaan ja ottamaan huomioon sekä työjärjestelyissä että opiskelun ohjauksessa ja tukipalveluissa.

Seuranta

Rehtori seuraa linjausten toteutumista vuosittain.